

بینش حسابداری برق

8- نحوه تشخیص درآمد

دکتر محمد حسن اردبیلی(۱)

1-8- شناسایی درآمد

مسئولیت شناسایی درآمد بر عهده حسابداری هر سازمان است. با کاربرد اصل تحقق، حسابدار باید به درستی واقعیت حصول درآمد را تعیین و ثبت نماید. چگونگی مراحل اجرای کار و روند رخدادهاي مالي گذشته و همچنین فرآیندکلي صنعت در شناسایی واقعي درآمد مؤثر هستند.

در مباحث حسابداری عمومي، شناسایی درآمد بر چهارگونه است:

الف - در حين توليد : مانند پيمانکاریها، کشتي‌سازي و برخي فعاليت‌هاي مشابه.

ب - در پایان توليد : مانند کالاهایی که خرید آن تضمین شده و قیمت خرید تضمیني نیز از قبل تعیین شده است) مانند گندم در ایران. (

ج - انجام فروش : به عنوان روشي رایج در شناسایی درآمد، معمولاً با انتقال مالکیت کالا و مسئولیت آن همراه است.

د - دریافت وجه فروش : در برخی موارد، بر پایه روند کار در گذشته و تجربه، شناسایی درآمد پیش از دریافت وجه آن، ارائه واقعیت را مخدوش می‌کند. به همین دلیل شناسایی درآمد همزمان با دریافت وجه ناشی از فروش صورت می‌پذیرد.

2-8- محصول در صنعت برق

فرآیند بسیاری از مراحل کارهای تولیدی در جهان، منجر به کالایی می‌شود که به صورت انبار کالای ساخته شده و محصول، در ردیف داراییهای جاری موسسه منظور می‌شود. در هنگام فروش کالا نیز خروج محصول از انبار با ثبت حسابداری (بستانکار نمودن انبار) مستند می‌شود.

وضعیت عمومي صنعت برق به گونه‌ای است که انبار محصول کالای برق تولیدی، در مورد آن مصداق ندارد. تولید برق همراه و همزمان با مراحل انتقال، توزیع و مصرف می‌باشد. بدین ترتیب انبار محصول جایگاهی در این صنعت نداشته و در نتیجه اسناد مربوط به ورود کالا به انبار محصول (قبض انبار و خروج کالا) حواله انبار (نیز کاربردی نخواهند داشت). لذا راهبردهای حسابداری شناسایی درآمد در این صنعت باید بر همین پایه ارائه شود.

3-8- تشخیص درآمد در صنعت برق

از دیدگاه بینش حسابداری، مراحل پیوسته تولید برق می‌تواند همراه با تشخیص درآمد باشد. کنتور نقطه تحویل انرژی نیروگاه، نشان دهنده فرآیند تحقق درآمد برای تولید کننده است. بنابر این راهبرد تشخیص درآمد در تولید برق، حالت شناسایی درآمد با تکمیل تولید است که به طور مستمر جریان دارد. پس در این مورد راهبردهای حسابداری ثبت درآمد همراه با تولید کاربرد دارد. در زمینه انتقال و توزیع برق نیز از جنبه بینش حسابداری، می‌توان گزارش‌ها، آمار و اطلاعات میزان انتقال و توزیع برق را به عنوان مستند حسابداری برای شناسایی درآمد محسوب نمود. بهر حال گرچه در حال حاضر عمدتاً تشخیص درآمد برق در مراحل مختلف بر اساس صورتحساب‌های تولید و مصرف عمل می‌شود ولی از دید تئوری و اصول حسابداری می‌توان بررسی‌های بیشتری انجام و راهبردهایی برای شناسایی زودتر درآمد پیشنهاد داد.

4-8- ویژگی‌های حسابداری درآمد در صنعت برق

برخی ویژگی‌های حسابداری درآمد در صنعت برق را می‌توان به صورت زیر برشمرد:

الف - امکان تعدیل درآمد در صورتحساب‌های بعدی، ویژگی‌های مراحل پیوسته و مستمر ارتباط مشتری) مصرف کننده (با شرکت برق می‌باشد.

ب - محاسبه افت و ضایعات در میزان برق در مراحل مربوطه تولید، انتقال و توزیع و همین‌طور ویژگی فنی و تبدیل ولتاژ برق که به نوعی مشخصات محصول را تغییر می‌دهد. در این رابطه می‌توان راهبردهای حسابداری درآمد را به صورتی خاص با توجه به دگرگونی مشخصات فنی محصول، مورد بررسی و مطالعه قرارداد.

ج - تفاوت نرخ‌های فروش بر پایه میزان مصرف، تفاوت تعرفه‌های برق بر پایه نوع مصرف که معمولاً در حسابداری درآمد برق مورد عمل می‌باشند.

د - امکان تفاوت نرخ برق بر پایه ساعات پیک یا غیر پیک مصرف که نیازمند بررسی بیشتر و ارائه راهبردهای حسابداری مناسب است. ث